

แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี

**Guidelines for the Development of Enterprise Group Management
at Khao Yoi District, Phetchaburi Province**

จตุภูมิ จิตต์ประเสริฐ
Jatupoom Jitprasert

วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

**Master of Business Administration Thesis in General Management
Phetchaburi Rajabhat University**

2554

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

ชื่อวิทยานิพนธ์ แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี
ผู้วิจัย นายจตุภูมิ จิตต์ประเสริฐ สาขาวิชา การจัดการทั่วไป พ.ศ. 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี 2) ความต้องการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐ 3) นโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และ 4) แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จำนวน 350 คน ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จำนวน 26 คน ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเขาย้อย จำนวน 8 คน และหัวหน้าสำนักงานเกษตรอำเภอเขาย้อย จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนงาน รองลงมา คือ ด้านการควบคุมงาน ด้านการชี้แนะ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการจัดองค์การ

2. ความต้องการส่งเสริมการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐ อำเภอเขาย้อย ได้แก่ ความรู้และข้อมูลข่าวสาร การผลิตสินค้าและบริการ การเงินและการลงทุน การจัดการสินค้าและบริการ การตลาด ความรับผิดชอบต่อสังคม

3. นโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง คือ การสนับสนุนและส่งเสริมที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจชุมชน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตสินค้าและบริการ ด้านการเงินและการลงทุน ด้านการจัดการสินค้าและบริการ

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ การกำหนดกลยุทธ์ นำไปปฏิบัติ โดยผ่านกระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดองค์การ การชี้แนะและการควบคุมงาน และประเมินผลการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยนี้คือ ดำเนินการตามแนวคิดกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยเริ่มจากการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอก และภายในของการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นำไปสู่การค้นพบจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อใช้กำหนดกลยุทธ์ และการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ ได้แก่ การวางแผนงาน การจัดองค์การ การชี้แนะและการควบคุมงาน การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

Thesis Title : Guidelines for the Development of Enterprises Group Management at Khao Yoi District, Phetchaburi Province **Researcher :** Mr. Jatupoom Jitprasert **Major :** General Management **Year :** 2011

Abstract

The objectives of the study were to investigate: 1) the management process of small and micro enterprises in Khaoyoi, Phetchaburi, 2) the support needs in small and micro community enterprise management from state agents, 3) the state agents concerned and local administration organization's support policies to promote small and micro community enterprise management, 4) guidelines to develop small and micro community enterprise management. A sample of 350 cases was drawn from the members of Khaoyoi small and micro community enterprise and also added up 26 leaders of small and micro community enterprise, 8 executives of Khaoyoi local administration organization, 1 head department of Khaoyoi agricultural economics department using questionnaire and interviewing as a data-collecting instrument. The data was analyzed using data frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings indicated that:

1. The level of small and micro community enterprise management process in four functions was high. Planning was at the highest mean. The second were controlling and leading as organizing was the lowest.
2. The support needs in small and micro community enterprise management from the state agents included information and knowledge involved, products and services creation, investment, marketing and social responsibilities.
3. The state agents concerned and local administration organization's support policies to promote small and micro community enterprise management were not met the following 3 needs: products and services creation, financial and investment, and product and service management.
4. Guidelines to develop small and micro community enterprise management included strategic formulation and implementation through the management processes composing of planning, organizing, leading and controlling over performance appraisal.

Recommendations from this research were carried out under strategic management approach through scanning external and internal environments of small and micro community enterprise management to formulate strategies and develop management processes consisting of planning, organizing, leading, and controlling for its sustainability.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจาก ดร. โฉมยง โต้ะทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความรู้ แนวคิด และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนการถ่ายถอดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ข้อเสนอแนะและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เป็นอย่างดีมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชนา พานิช ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รศ. มยุรี วัดแก้ว กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และนายประดิษฐ์ รากทอง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้ให้คำแนะนำเชิงปฏิบัติเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ จรรยาพร บุญเหลือ ที่เป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ คณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณนายเทียนศิริ สีนุญสกุลวัฒน์ เกษตรอำเภอย่อย สำนักงานเกษตรอำเภอย่อย จังหวัดเพชรบุรี และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอย่อย จังหวัดเพชรบุรี และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอำเภอย่อย จังหวัดเพชรบุรี ที่ให้ความกรุณาในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จนการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

จตุภูมิ จิตต์ประเสริฐ

สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(3)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพประกอบ.....	(9)
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	2
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
บริบท และวิสาหกิจชุมชน เขตอำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ.....	34
แนวคิดการวิเคราะห์ SWOT.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
สรุปแนวคิดเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย.....	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การสร้างและการพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ (ต่อ)	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิจัย.....	62
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน.....	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี.....	67
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การสัมพันธเชิงลึกเกี่ยวกับ ความต้องการการส่งเสริม การบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจากหน่วยงานภาครัฐ อำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี.....	71
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การสัมพันธเชิงลึกเกี่ยวกับ นโยบายในการสนับสนุนและ ส่งเสริมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในเขตอำเภอเขาชัย จังหวัดเพชรบุรี.....	73
ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน และ โอกาส-อุปสรรค เพื่อกำหนดแนวทาง การพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาชัย จังหวัด เพชรบุรี.....	75
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปผลการวิจัย.....	83
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	98
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก หนังสือเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	107
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ช่วยตอบแบบสอบถาม สัมภาษณ์ วิทยานิพนธ์.....	111
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	114
ประวัติผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ประชากรอำเภอเขาย้อย.....	9
2.2 รายชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสมาชิก จำแนกตามตำบล เขตอำเภอเขาย้อย.....	10
2.3 สรุปจำนวนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่อนุมัติการจดทะเบียนแล้ว จำแนกตามประเภทกิจการ.....	31
2.4 ตัวอย่างตารางเมทริกซ์การวิเคราะห์ SWOT.....	49
4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอ เขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....	62
4.2 แสดงจำนวนและร้อยละปัจจัยพื้นฐานของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี.....	64
4.3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลกระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม วิสาหกิจชุมชน อำเภอเขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี (n = 350).....	67

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1.1	
กรอบแนวคิดการวิจัย “แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอ เขาย้อย จังหวัดเพชรบุรี”	6
2.1	
แบบจำลอง “การบริหารจัดการ”	35
2.2	
สรุปแนวคิดเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย	55